

Припущення та ризики макроекономічного прогнозу

Назва організації: Інститут економіки та прогнозування НАН України

I. Випишіть, будь ласка, кількісні значення до таких припущень:

Припущення	2019	2020
ВВП, % реальної зміни:		
<i>Російська Федерація</i>	1,1	1,7
<i>США</i>	2,5	1,9
<i>Китай</i>	6,2	6,0
<i>Єврозона</i>	1,2	1,4
<i>Євро-28</i>	1,4	1,6
Ціни на нафту марки Brent, середньорічна, дол. США/барель	66,0	65,0
Ціна на чорні метали, середньорічна зміна, у % до попереднього року	1,1	-1,2
Ціна на залізну руду, середньорічна зміна, у % до попереднього року	9,2	-7,6
Ціна на карбамід, середньорічна зміна, у % до попереднього року	-1,6	0,0
Ціна на пшеницю, середньорічна зміна, у % до попереднього року	-1,0	-0,5
Ціна на кукурудзу, середньорічна зміна, у % до попереднього року	0,6	0,0
Середньорічний обмінний курс, євро/дол. США	0,885	0,885
Середньорічна ціна на імпортований природний газ, дол. США за 1 тис. м³	230	230
Зміна тарифів на комунальні послуги для населення (грудень до грудня), на базі яких розраховується індекс споживчих цін, %, зокрема:		
<i>природний газ</i>	-20	-10
<i>опалення</i>	5	5
<i>електроенергія</i>	7	7
Мінімальна заробітна плата, середньорічна, грн.	4173	4723
Врожай зернових, млн. тонн	85	72
Облікова ставка, %, на кінець року	16,5	16,0
Середньозважена середньорічна ставка за кредитами комерційних банків в національній валюті, %	21,0	19,0
Залучення ресурсів МВФ Нацбанком та Урядом України, млрд. дол. США	-	-
Доходи бюджету від приватизації, млн. грн.	-	-

II. Представте, будь ласка, коротко* в текстовому варіанті припущення Вашого прогнозу на короткострокову перспективу (2018, 2019, 2020 та 2021 роки) за такою структурою:

Зовнішні припущення

Світова економіка, згідно наших припущень, у період 2019–2020 рр. демонструватиме: більш стрімке, ніж очікувалось, уповільнення світової економіки, розгортання політики національного протекціонізму, жорсткість фінансових умов, високу вірогідність прояву кризової ситуації, підвищення конкуренції на ринках готової продукції та ринках капіталів. При цьому темпи зростання ВВП в європейських країнах у 2019–2020 рр. не перевищать 1,2–1,6%, що об'єктивно зумовить обмежені можливості для нарощування українського експорту у цей регіон та суб'єктивно обмежуватиметься доступ митно-тарифною та квотною політиками. Розвиток економіки Китаю не матиме прискорення, а економіка Індії може прискорити зростання, що сприятиме розширенню можливостей нарощування українського експорту.

У прогнозованому періоді на світовому ринку очікується можливе падіння цін на чорні метали та залізну руду і уповільнення цінової динаміки на хімічну продукцію та зерно, що негативно впливатиме на динаміку цін на основні продукти експорту в Україні та погіршуватиметься стан платіжного балансу.

Внутрішні припущення

Протягом періоду 2019–2020 рр. основними чинниками зростання ВВП України з боку попиту буде активізація інвестиційного попиту та приватного споживчого попиту, що стимулюватиме приріст імпорту інвестиційних і споживчих товарів, та збереження дефіциту торговельного балансу України.

Інвестиційний попит зростатиме за рахунок підвищення валового наявного доходу сектору нефінансових корпорацій. Зростання приватних споживчих витрат відбуватиметься на підґрунті підвищення наявного доходу домашніх господарств та споживчого кредитування.

Окремі види промислової діяльності значною мірою орієнтовані на зовнішні ринки і динаміка їх розвитку визначатиметься зовнішнім попитом, який скорочується внаслідок уповільнення темпів зростання світової економіки, а попит внутрішнього ринку не створює достатній потенціал розвитку промисловості.

Послідовно активізуватиметься розвиток галузей інфраструктури, насамперед – транспортної та енергетичної, що супроводжуватиметься залученням інвестицій у ці галузі.

Інвестиційна активність підприємств внаслідок погіршення фінансового стану та потреби у подальшому погашенні боргових зобов'язань буде залишатися на низькому рівні із тенденцією до уповільнення. В умовах низького рівня прибутків та недостатніх обсягів кредитування започаткування реалізації нових масштабних інвестиційних проєктів залишається проблематичним. Обсяги інвестування значною мірою будуть пов'язані із завершенням розпочатих раніше будівельних та інших інвестиційних програм.

Відбуватиметься нарощення дефіциту кваліфікованої праці внаслідок значних обсягів трудової еміграції та неефективної професійно-освітньої політики, що сприятиме зростанню вартості праці, проте, водночас, гальмуватиме економічне зростання в силу зниження конкурентоздатності окремих секторів економіки.

Середньомісячна заробітна плата (СМЗП) зростатиме внаслідок поступового підвищення мінімальної заробітної плати впродовж 2019–2020 рр.; вирівнювання СМЗП за видами економічної діяльності в результаті відносного зменшення галузевих співвідношень СМЗП з середньою по Україні для зайнятих у державному управлінні, фінансовій діяльності, операціями з нерухомим майном та їх зростання для зайнятих у промисловості, освіті, охороні здоров'я і наданні послуг у сфері культури, відпочинку і спорту тощо.

Експортні можливості економіки в 2019–2020 рр. залежатимуть від врожаїв зернових, а також відновлення зростання металургійного експорту. Водночас зростаючий внутрішній попит стимулює динаміку імпорту, що веде до збільшення дефіциту торгівлі товарами.

У 2020 р. можливе подальше зростання тарифів на постачання природного газу населенню та підприємствам теплокомуненерго, але з дещо меншими темпами, що пов'язано із зобов'язанням України перед МВФ щодо приведення цін на природний газ до рівня імпортного паритету. Зазначимо, що ціна на природний газ, після її підвищення з 1 листопада 2018 р. на

23,5%, становила лише 60% від ціни, розрахованої за чинною формулою того часу. Згідно з Постановою Кабінету міністрів України № 485 від 5.06.2019, розраховано нову ціну природного газу для потреб населення, яка склала 5553,89 грн за 1 тис. м³ (без урахування ПДВ, вартості доставки та націнки постачальника). Таким чином, в червні 2019 ціна газу, за якою Нафтогаз України продає його газзбутам та постачає споживачам, зменшилась на 7,3% порівняно з травнем 2019. Однак у 2020–2022 рр. ціна на природний газ може поетапно збільшуватися, що спричинить відповідне зростання цін на опалення та електроенергію.

Корекція тарифної політики, підвищені курсові очікування через високу курсову волатильність впливатимуть на інфляційні процеси та спонукатимуть дії монетарної політики з боку НБУ щодо проведення жорсткої грошово-кредитної політики (збереження високої облікової ставки на рівні 16–16,5%) з метою зниження інфляції до цільового рівня. У середньостроковій перспективі передбачається формування умов для уповільнення інфляційної динаміки порівняно з кризовим періодом 2014–2015 рр., чому сприятиме посилення конкуренції між товаровиробниками за умов очікуваного зниження рівня монополізму на українських ринках та проведення з боку держави антиінфляційного курсу шляхом узгодження заходів бюджетної та грошово-кредитної політик, в т.ч. дотримання обсягів банківського кредитування фізичних осіб у розмірі, що відповідає темпам економічного зростання.

Ризики прогнозу

До ключових ризиків прогнозу відносяться: загострення військового конфлікту на східному кордоні країни; відсутність внутрішньополітичної консолідації; погіршення динаміки глобальної економіки, падіння світової кон'юнктури на сировину; ризик боргової кризи; брак конструктивних рішень у діалозі з МВФ щодо подовження програмних відносин; зменшення прямих іноземних інвестицій та зниження інтересу інвесторів до українських суверенних зобов'язань; неконтрольована девальвація національної валюти; гальмування промислового виробництва; зростання розриву реального ВВП; зниження інвестиційної активності; підвищення безробіття; скорочення експортної виручки; падіння реальних доходів та рівня споживання; зростання боргів за несплату житлово-комунальних послуг та послуг з постачання електроенергії та природного газу; зростання інфляційних очікувань, які продовжують перевищувати інфляційні цілі НБУ.

Назва організації: Інститут економіки та прогнозування НАН України
Прогноз макроекономічних показників

Показник	Прогноз	
	2019	2020
Національні рахунки	млрд грн	
Номінальний ВВП	4135,02	4633,26
Споживання	3638,82	3961,44
приватне	2819,67	3081,12
державне	819,15	880,32
Валове нагромадження	732,25	890,68
Валове нагромадження основного капіталу	766,63	903,49
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-236,05	-218,86
Національні рахунки	індекс (%, річна зміна)	
Реальний ВВП	3,3	3,5
Споживання	7,3	5,9
приватне	9,7	7,3
державне	-1,1	0,5
Валове нагромадження основного капіталу	9,3	9,5
Експорт товарів та послуг	3,1	3,3
Імпорт товарів та послуг	6,3	6,2
Випуск окремих секторів економіки	%, річна зміна	
Сільське господарство	5,2	3,6
Промислове виробництво	1,1	1,8
Інфляція	індекс (%)	
Дефлятор ВВП	108,6	108,3
Індекс споживчих цін (середній за рік)	109,1	108,2
грудень до грудня попереднього року	109,8	107,1
Індекс цін виробників (середній за рік)	106,8	108,5
грудень до грудня попереднього року	106,9	108,2
Зовнішній сектор	млрд дол. США	
Рахунок поточних операцій	-3,712	-3,224
Обсяг експорту товарів та послуг	67,538	73,485
Обсяг імпорту товарів та послуг	76,346	81,246
Фінансовий рахунок	-4,5	-4,8
Прямі іноземні інвестиції	-3,1	-3,7
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)	21,5	22,5
Обмінний курс, грн/дол. США		
Середній	26,8	28,2
Кінець періоду	27,1	29,3
Державні фінанси	млрд грн	
Доходи державного бюджету	1017,2	1070,7
Видатки державного бюджету	1107,2	1165,8
Сальдо зведеного бюджету	-90,0	-95,1
Сальдо сектору державного управління (включаючи Пенсійний фонд України)	-	-
Сальдо НАК «Нафтогаз» України (за методологією МВФ)	-	-
Державний борг (прямий та гарантований)	-	-
Соціальні показники		
Рівень безробіття, у % до економічно активного населення віком 15–70 років	7,8	7,5
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	10600	12500